

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ JUDEȚEANĂ IAȘI
B-dul Ștefan cel Mare și Sfânt
nr. 13
IAȘI, cod poștal - 700064

Telefon: 0232/255958
Fax: 0232/211012
E-mail: dadr.is@madr.ro
www.dajiasi.ro

ANALIZA PRIVIND PERFORMANȚA SECTORULUI AGRICOL

INTRODUCERE

Agricultura este o activitate care se încadrează în sectorul primar al economiei, care se ocupă cu extracția sau recoltarea produselor de pe pământ. Într-un context contabil, o industrie este o ramură a activității economice. Termenul „industrie agricolă” este utilizat pentru a descrie ramura producției agricole, dar nu ar trebui înțeles ca deducând că agricultura este industrializată sau că este vorba despre prelucrarea materiilor prime.

Agricultura a contribuit cu 1,3 % la PIB-ul UE în 2025, aproximativ aceeași pondere ca în urmă cu 15 ani.

Producția agricolă a milioane de ferme, în principal mici, din întreaga UE, formează un sector economic major, chiar înainte de a-și asuma rolul de element esențial al industriei de prelucrare a alimentelor și băuturilor din aval. Se estimează că sectorul agricol a contribuit cu 246,9 miliarde EUR la PIB-ul global al UE în 2025. Pentru a pune acest lucru într-un anumit context, contribuția agriculturii la economia UE a fost foarte asemănătoare cu PIB-ul Greciei în 2025, a 16-a cea mai mare economie dintre țările UE.

Această contribuție (valoarea adăugată brută la prețurile de producție, care este comparabilă cu PIB-ul la prețurile pieței) reprezintă diferența dintre valoarea producției agricole și valoarea diferitelor costuri de producție acumulate în procesul de producție, ajustate cu impozitele și subvențiile pe produse. Prin urmare, este interesant să analizăm structura și compoziția valorii producției agricole și a diferiților factori de producție utilizați.

Industria agricolă a creat o valoare adăugată de 251,8 miliarde EUR în 2025

Valoarea adăugată brută a industriei agricole a UE, care reprezintă diferența dintre valoarea a tot ceea ce a produs sectorul agricol primar al UE și costurile serviciilor și bunurilor utilizate în procesul de producție, a fost estimată la 251,8 miliarde EUR în 2025. Pentru fiecare 1 EUR cheltuit pe costul bunurilor și serviciilor utilizate în procesul de producție (cunoscut sub denumirea de consum intermediar), industria agricolă a UE a creat o valoare adăugată de 0,81 EUR. Această valoare adăugată relativă a crescut brusc în 2025 și a fost mai mare decât valoarea maximă pe termen mediu de 0,77 EUR în 2017.

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ JUDEȚEANĂ IAȘI
B-dul Ștefan cel Mare și Sfânt
nr. 13
IAȘI, cod poștal - 700064

Telefon: 0232/255958
Fax: 0232/211012
E-mail: dadr.is@madr.ro
www.dajiasi.ro

Valoarea producției industriei agricole a UE a fost de 562,5 miliarde EUR în 2025

Valoarea a tot ceea ce a produs industria agricolă a UE în 2025 a fost estimată la 562,5 miliarde EUR; aceasta include valoarea culturilor, a animalelor, a serviciilor agricole, precum și a unor bunuri și servicii care nu erau strict agricole, dar care nu puteau fi măsurate separat.

Aproape jumătate (49,0 %) din valoarea estimată a producției totale a industriei agricole a UE în 2025 a provenit din culturi (275,5 miliarde de euro), în cadrul cărora legumele și plantele horticole, precum și cerealele au fost cele mai valoroase culturi (a se vedea figura 1). Puțin peste două cincimi (42,8%) din producția totală a provenit de la animale și produse de origine animală (240,6 miliarde EUR), majoritatea provenind din lapte, bovine și porcine. Serviciile agricole (25,6 miliarde EUR) și activitățile neagricole inseparabile (20,8 miliarde EUR) au contribuit cu restul (8,3 %).

Industria agricolă a UE a creat o valoare adăugată brută estimată la 251,8 miliarde EUR în 2025.

Agricultura a contribuit cu 1,3 % la PIB-ul UE în 2025.

Se estimează că venitul agricol pe unitate de muncă anuală a crescut pentru UE în ansamblu în 2025 (+ 9,2 %), până la un nivel care a fost cu 30,8 % mai mare decât nivelul indicelui din 2015.

REZULTATE

Performanța economică a industriei agricole poate fi măsurată în funcție de valoarea adăugată netă la costul factorilor, care este valoarea adăugată brută ajustată pentru consumul de capital fix și subvenții și impozite pe producție. Este, de asemenea, cunoscut sub numele de venit al factorilor, deoarece este remunerația disponibilă pentru toți factorii de producție (teren, capital și forță de muncă).

Venitul factor în CEA poate fi exprimat per echivalent muncă cu normă întreagă. Ca atare, aceasta este considerată o măsură parțială a productivității muncii; este o măsură a valorii adăugate nete prin echivalentul fiecărui lucrător cu normă întreagă din sectorul agricol. Acest indicator de productivitate este măsurat în termeni reali (ajustat în funcție de inflație) și exprimat ca indice (denumit indicatorul A). Nu trebuie confundat cu venitul total al gospodăriilor agricole sau cu venitul unei persoane care lucrează în agricultură.

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ JUDEȚEANĂ IAȘI
B-dul Ștefan cel Mare și Sfânt
nr. 13
IAȘI, cod poștal - 700064

Telefon: 0232/255958
Fax: 0232/211012
E-mail: dadr.is@madr.ro
www.dajiasi.ro

Pentru a înțelege evoluția acestei măsuri privind veniturile agricole, este necesar, în primul rând, să se înțeleagă evoluția forței de muncă agricole, între care această remunerație este împărțită în mod fictiv. Cu atât de multă forță de muncă cu fracțiuni de normă, sezonieră și nesalariată în agricultură, cantitatea de muncă desfășurată efectiv în activitățile agricole este cel mai bine descrisă atunci când se utilizează o unitate numită unitate anuală de muncă (UAM). Această unitate exprimă volumul de muncă efectuat în echivalent normă întregă.

Tendința descendentă a volumului forței de muncă din agricultură în UE a continuat în 2025

În 2025, forța de muncă agricolă din UE a fost echivalentă cu 7,4 milioane de lucrători cu normă întregă. Cea mai mare parte a forței de muncă agricole totale este reprezentată de forța de muncă nesalariată; aceasta a fost echivalentul a 5,0 milioane de lucrători cu normă întregă în 2025. Forța de muncă salariată era echivalentă cu 2,3 milioane de lucrători cu normă întregă.

Există de mult timp o tendință descendentă a numărului de persoane care lucrează în sectorul agricol al UE. În perioada 2010-2025, s-a înregistrat o pierdere echivalentă cu 3,0 milioane de lucrători cu normă întregă în întreaga UE, ceea ce corespunde unei rate medii anuale de scădere de 2,3 % pe an. Tendința descendentă a continuat în 2025 cu 2,2 %.

În 2025, în majoritatea țărilor UE s-a utilizat mai puțină forță de muncă agricolă totală decât în anul precedent, cu contracții deosebit de puternice și reînnoite în România (-11,7 %) și Lituania (-10,6 %). În schimb, au existat unele țări în care s-a estimat că volumul forței de muncă utilizate în 2025 a fost mai mare; cea mai puternică creștere a fost înregistrată în Spania (+2,0 %), cu rate de creștere mai mici în Croația (+1,0 %), Cipru (+0,9 %), Irlanda (+0,5 %) și Malta (+0,4 %).

În câteva țări din UE, în special în Spania, Cipru și Irlanda, în 2025 s-a utilizat mai multă forță de muncă salariată în agricultură decât în 2024 (a se vedea figura 4), reflectând parțial o creștere a cerințelor de angajare în perioadele de vârf sezoniere. În România, Luxemburg, Portugalia, Italia, Franța, Bulgaria, Grecia, Austria și Suedia, volumul mai mare de forță de muncă salariată a contrastat cu scăderea globală a volumului total de forță de muncă agricolă utilizată.

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ JUDEȚEANĂ IAȘI
B-dul Ștefan cel Mare și Sfânt
nr. 13
IAȘI, cod poștal - 700064

Telefon: 0232/255958
Fax: 0232/211012
E-mail: dadr.is@madr.ro
www.dajiasi.ro

Pe termen lung, cantitatea de forță de muncă agricolă utilizată s-a aflat într-un declin constant

Forța de muncă agricolă totală a scăzut brusc în aproape toate țările UE în perioada de 15 ani cuprinsă între 2010 și 2025 (a se vedea figura 5); cele mai mari rate de scădere au fost înregistrate în Bulgaria (o medie de -6,3 % pe an), Ungaria (-3,9 % pe an), România (-3,5 % pe an), Slovacia (-3,4 % pe an), Letonia (-3,3 % pe an) și Polonia (-3,2 % pe an). Această contracție a forței de muncă agricole a reflectat atât factori de împingere, cât și factori de atracție; s-au înregistrat progrese importante în ceea ce privește mecanizarea și eficiența, pe de o parte, și, pe de altă parte, o gamă mai largă de oportunități atractive de angajare în alte sectoare ale economiei. Principala excepție de la această tendință generală a fost Malta (+2,3 % în medie pe an).

Venitul agricol, astfel cum este definit de venitul factorilor reali per UMA, a crescut pentru UE în ansamblu în 2025 (estimat la +9,2 %).

Venitul agricol, astfel cum este definit de venitul deflatat (real) al factorilor per UMA și exprimat ca indice (denumit indicatorul A), pentru UE în ansamblu în 2025 a fost estimat cu 9,2 % mai mare decât în 2024. Aceasta a reflectat un nivel mai ridicat al veniturilor factorilor în comparație cu 2024 (+6,8 %) și o forță de muncă agricolă totală mai mică (-2,2 %).

Majoritatea țărilor UE au estimat creșteri ale acestui indice al veniturilor agricole per UAM în 2025 (a se vedea figura 6), ceea ce stă la baza creșterii globale la nivelul UE în ansamblu. Cele mai mari rate de creștere au fost înregistrate în Estonia (+41,0%), Luxemburg (+29,5%), România (+28,5%), Polonia (+27,8%) și Lituania (+25,6%). Pe lângă România și Polonia, indicele a crescut și în alte 3 dintre cele mai mari 7 țări producătoare de produse agricole din UE: Franța (+11,1 %), Italia (+6,6 %), Spania (+4,1 %). Din numărul mai mic de țări din UE în care acest indice al veniturilor agricole a scăzut în 2025, cele mai mari rate au fost în Grecia (-9,7 %), Cipru (-5,9 %) și Bulgaria (-5,1 %).

CONCLUZII

CEA este un cont extins al Sistemului european de conturi. Acestea se referă la produsele și serviciile agricole produse în cursul perioadei contabile și vândute de unitățile agricole, păstrate în stocuri în exploatațile agricole sau utilizate pentru prelucrarea ulterioară

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ JUDEȚEANĂ IAȘI
B-dul Ștefan cel Mare și Sfânt
nr. 13
IAȘI, cod poștal - 700064

Telefon: 0232/255958
Fax: 0232/211012
E-mail: dadr.is@madr.ro
www.dajiasi.ro

de către producătorii agricoli. Conceptele CEA sunt adaptate naturii specifice a industriei agricole: de exemplu, CEA include nu numai producția de struguri și măslină, ci și producția de vin și ulei de măslină de către producătorii agricoli, dacă sunt produse din struguri și măslină proprii. Acesta include informații privind consumul intraunitar de produse vegetale utilizate în hrana pentru animale, precum și producția contabilizată prin producția proprie de bunuri de capital fix și consumul final propriu al unităților agricole.

CEA cuprinde un cont de producție, un cont de generare de venituri, un cont de venit antreprenorial și unele elemente ale unui cont de capital. Pentru elementele de producție, statele membre ale UE transmit către Eurostat valorile la prețurile de bază, precum și componentele acestora (valorile la prețurile de producție, subvențiile pe produse și impozitele pe produse).

Producția activității agricole include producția vândută (inclusiv comerțul cu bunuri și servicii agricole între unitățile agricole), variațiile stocurilor, producția pentru consumul final propriu (consumul final propriu și formarea brută de capital fix pentru uz propriu), producția produsă pentru prelucrarea ulterioară de către producătorii agricoli, precum și consumul intraunitar de produse de hrană pentru animale. Producția industriei agricole este alcătuită din suma producției de produse agricole și a bunurilor și serviciilor produse în activități secundare neagricole inseparabile; producția animală și cea vegetală sunt principalele categorii de produse ale producției agricole.

Trei indicatori sunt calculați în raport cu veniturile agricole

- ✓ un indice al venitului real al factorilor din activitatea agricolă per UAM (indicatorul A)
- ✓ un indice al venitului net real al întreprinderii agricole, pe UMA neplătită (indicatorul B)
- ✓ și venitul net al întreprinderii din agricultură (indicatorul C)

Informațiile prezentate cu privire la venitul agricol se referă la indicatorul A (venitul real al factorilor din agricultură per UAM). Acest indicator corespunde valorii adăugate nete reale (deflate) la costul factorilor pentru agricultură per UAM și este exprimat ca indice. Valoarea adăugată netă la costul factorilor se calculează scăzând din valoarea producției

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ JUDEȚEANĂ IAȘI
B-dul Ștefan cel Mare și Sfânt
nr. 13
IAȘI, cod poștal - 700064

Telefon: 0232/255958
Fax: 0232/211012
E-mail: dadr.is@madr.ro
www.dajiasi.ro

agricole la prețurile de bază valoarea consumului intermediar, consumul de capital fix și adăugând valoarea (altor) subvenții minus impozitele pe producție.

Statisticile prețurilor agricole furnizează informații privind evoluția prețurilor de producție (de producție) pentru produsele agricole și a prețurilor de achiziție pentru mijloacele de producție agricolă (consumul intermediar de bunuri și servicii în cadrul procesului de producție). Datele privind prețurile sunt disponibile pentru mărfuri individuale și pentru agregate mai mari sub formă de prețuri absolute și indici de preț.

Indicele prețurilor de producție pentru produsele agricole se bazează pe vânzările de produse agricole, în timp ce indicele factorilor de producție (pentru bunuri și servicii intermediare) se bazează pe achizițiile de mijloace de producție agricolă. Prețurile ar trebui înregistrate în puncte cât mai apropiate posibil de cele ale tranzacțiilor pe care agricultorul le efectuează efectiv. Aceasta înseamnă că prețurile produselor ar trebui înregistrate în prima etapă de comercializare pentru a indica cel mai bine prețurile efective de producție primite de fermieri. În mod similar, prețurile plătite de fermieri pentru mijloacele lor de producție ar trebui înregistrate în ultima etapă de comercializare, cea în care articolele ajung la fermă, pentru a indica cel mai bine prețurile de achiziție plătite de fermieri. Se presupune, prin convenție, că îngrășămintele și furajele achiziționate sunt utilizate în aceeași perioadă de producție și că nu există stocuri în exploatație.

În ceea ce privește comparațiile spațiale, structura ponderilor în raport cu produsele și mijloacele de producție reflectă valoarea vânzărilor și achizițiilor din fiecare țară în cursul anului precedent (în prezent, 2020 = 100); prin urmare, ponderile diferă de la o țară la alta.

Noua viziune a Comisiei Europene pentru agricultură și alimentație urmărește să promoveze încrederea și dialogul de-a lungul întregului lanț. Scopul său este de a construi un sector agroalimentar atractiv, de a promova un sector competitiv și rezilient, de a oferi condițiile necesare pentru un sector adaptat exigențelor viitorului și de a se concentra asupra alimentelor, a condițiilor de viață și de muncă echitabile în zonele rurale. Viziunea pentru agricultură și alimentație urmărește să promoveze încrederea și dialogul de-a lungul întregului lanț. Scopul său este de a construi un sector agroalimentar atractiv, de a promova un sector competitiv și rezilient, de a oferi condițiile pentru un sector adaptat exigențelor viitorului și de a se concentra asupra alimentelor, a condițiilor de viață și de muncă echitabile în zonele rurale.

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ JUDEȚEANĂ IAȘI
B-dul Ștefan cel Mare și Sfânt
nr. 13
IAȘI, cod poștal - 700064

Telefon: 0232/255958
Fax: 0232/211012
E-mail: dadr.is@madr.ro
www.dajiasi.ro

Printre altele, viziunea se referă la

- ✓ să asigure viitorul agricultorilor pentru ca agricultura să devină viabilă din punct de vedere financiar și să combată practicile neloiale: atragerea de venituri din surse multiple, promovarea unei poziții mai echitabile în lanțul alimentar pentru a permite fermierilor să prospere și să obțină venituri echitabile
- ✓ recompensarea corespunzătoare a serviciilor ecosistemice
- ✓ crearea de oportunități pentru tinerii din zonele rurale: să încurajeze generațiile viitoare să aleagă cariere agricole, să valorifice potențialul antreprenorial al sectorului agroalimentar pentru un nou val de întreprinderi agroalimentare inovatoare
- ✓ dezvoltarea rezistenței la schimbările geopolitice: diversificarea relațiilor comerciale, crearea de noi oportunități de export, urmărirea parteneriatelor internaționale
- ✓ să se asigure că toate produsele au aceleași standarde: alinierea standardelor pentru produsele importate pentru a garanta că standardele ambițioase ale UE nu conduc la un dezavantaj concurențial, asigurarea respectării depline a siguranței alimentare, deoarece aceasta rămâne o prioritate nenegociabilă
- ✓ creșterea rezilienței sectorului agroalimentar: să inoveze și să își mențină poziția de lider pe piețele mondiale, să protejeze interesele fermierilor europeni și să reducă dependențele critice de importuri

Evaluarea performanței sectorului agricol din mai multe motive

- ✓ agricultura este o piatră de temelie a comunității rurale, de care depind o serie de sectoare „în amonte” (cum ar fi utilajele, asistența medicală pentru animale și întreprinderile producătoare de factori de producție) și sectoare „în aval” (cum ar fi întreprinderile de prelucrare a alimentelor, de ambalare și de transport)
- ✓ Agricultura înseamnă asigurarea unei aprovizionări stabile cu alimente sigure și de calitate
- ✓ agricultura joacă un rol esențial în conservarea peisajelor și a biodiversității

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ JUDEȚEANĂ IAȘI
B-dul Ștefan cel Mare și Sfânt
nr. 13
IAȘI, cod poștal - 700064

Telefon: 0232/255958
Fax: 0232/211012
E-mail: dadr.is@madr.ro
www.dajiasi.ro

- ✓ agricultura joacă un rol esențial în acțiunile de combatere a schimbărilor climatice
- ✓ pentru a sprijini acest lucru, este necesar să se asigure un venit echitabil pentru fermieri

Prin urmare, impactul economic asupra fermierilor influențează nu numai deciziile viitoare ale întreprinderilor agricole, ci și deciziile și comportamentul mai ample ale întreprinderilor ecologice și de mediu.

Performanța sectorului agricol în ansamblu poate fi evaluată prin aducerea informațiilor privind variațiile de volum și de preț ale bunurilor și serviciilor agricole sub egida unei structuri contabile. În acest scop, conturile economice pentru agricultură (CEA) oferă un set de date comparabile care oferă o perspectivă asupra

- ✓ viabilitatea economică a agriculturii
- ✓ veniturile generate de fermieri prin activitatea agricolă
- ✓ structura și compoziția producției agricole și factorii de producție utilizați în producția respectivă;
- ✓ relațiile dintre prețurile și cantitățile atât ale ieșirilor, cât și ale intrărilor

Materialul este publicat pe canalele de socializare ale DAJ Iasi (site)

BIBLIOGRAFIE

1. <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Agriculture>
2. <https://www.efsa.europa.eu/ro/science/scientific-committee-and-panels/gmo#networks>
3. <https://open.efsa.europa.eu/scientific-panel/7>
4. https://food.ec.europa.eu/plants/genetically-modified-organisms/gmo-authorisation/gmo-authorisations-food-and-feed_en?etrans=ro&prefLang=ro
5. https://agriculture.ec.europa.eu/sustainability/research-and-innovation_en

**Întocmit
Consilier**